

**Ionad Cultúrtha
Baile Mhúirne
Co Chorcaí
026.45733**

Ráiteas an bheartais um chosaint leanaí

San Ionad Cultúrtha táimid tiománta do chur chuige a thugann aird ar riachtanais na n-óg inár gcuid oibre agus le daoine óga. Dearbhaímid go gcuirfimid timpeallacht agus taithí sabháilte ar fáil, áit a dtabharfar tús áite do leas an linbh/an duine óg. Cloífimid leis na moltaí i 'Children First: National Guidelines for the Protection and Welfare of Children', folsithe ag an An Roinn Sláinte agus Leanaí. Tá beartas curtha i bhfeidhim againn I staobh na pointí seo leanas:

Cód iompair do gach ball foirne:

Tuairisciú ar mhí-úsáid taifeadta nó le hamhras ina leith
Rúndacht;
Earcaíocht agus Roghnú Foirne;
Bainisiú agus Stiúradh Foirne.
Ról na bPríomchúramóirí;
Líomhaintí faoi mhí-úsáid ón bhfoireann;
Gearáin agus Ráitis;
Tarlúintí agus Timpistí

Athbhreithneofar an beartas seo ar 1ú Eanáir 2023

Sínithe ag an Oifigeach Ainmnithe: Liadh Ní Riada

Dáta: 1ú Márta 2022

Is féidir rangú a dheanamh ar an gcód iompair faoi na ceannteidil seo a leanas:

Cur chuige a dhíríonn ar leas an linbh;
Dea –chleachtas;
Iompar míchuí;
Teagmháil fisiceach;
Sláinte agus Sábháilteacht;

CUR CHUIGE A DHÍRIÓN AR LEAS AN LINBH

- Caitheamh go cothrom le gach leanbh agus duine óg;
- Éisteacht le leanaí agus le daoine óga agus meas a léiriú orthu;
- Leanaí agus daoine óga a bheith rannpháirteach i bpróisis déanta cinní, de réir mar is cuí;
- Brostú, Tacaíocht agus Moladh a chur ar fail (beag beann ar chumas an linbh);
- Teanga chuí a úsáid (fisiceach agus labhartha);
- Spraoi agus atmaisféar dearfach a chothú;
- Critic dearfach a sholáthar de réir mar a theastaíonn;
- Caitheamh le leanaí agus le daoine óga mar dhaoine aonáir;
- Meas a léiriú ar spás pearsanta an linbh agus an duine óg;
- Sainchríocha iompair a phlé le leanaí agus le daoine óga agus lena bpríomchúramóirí, agus na pionóis a ghabhann lena sárú a phlé leo comh maith.;
- ‘Conradh grúpa’ a aontú sula dtosaítear ar sheisiún;
- Tuairimí a lorg ón ngrúpa faoi dhul chun cinn an tionscnaimh;
- Áiseanna agus ábhair atá oiriúnach d’aois na leanaí a úsáid;
- Dea-shampla a thabhairt;
- Tuiscint a léiriú do gníomhaíochtaí eile an linbh nuair atá cleachtaí nó imeachtaí á socrú; m.sh. cúrsaí scoile nó scrúduithe;
- Beith airdeallach faoi theorainneacha cumais an linbh nó an duine óg, iad a bheith faoi churam dochtúra mar shampla;
- Atmaisféar a chothú ina mbíonn iontaoibh ag daoine as a chéile;
- Meas a léiriú ar dhifríochtaí cumais, cultúir reiligúin, cine agus ionannais inscne.

Dea Chleachtas

- Gach leanbh/duine óg a chlárú (ainm, seoladh, fón, riachtanais speisialta, tinnreamh, sonraí teagmhála i gcás práinne);

- An Beartas Um Chosaint Leanaí agus nósanna imeachta a chur in iúl do phríomhchúramóir/daoine óga, áisitheoirí agus cuairteoirí;
- Nósanna imeachta a beith ullamh i gcás práinne agus an fhoireann a beith ar an eolas faoi na nósanna sin;
- Gan leanaí agus daoine óga le riachtanais speisialta a fhágail amuigh agus a bheith tuisceanach leo;
- Pleanáil agus ullmhúchán a dheanamh i gconaí go fisiceach agus o thaobh intinne de;
- Aon ábhar imní a chur in iúl don Oifigeach Ainmithe chun deileáil leo agus nósanna imeachta chun tuairiscí den saghas sin a leanúint;
- Ba cheart go mbeadh polasaí frith-mhaistínteachta ag eagraíochtaí. Leanaí agus daoine óga a spreagadh chun aon mhaistíneacht, ábhar imní nó buartha a chur in iúl, agus le tuiscint a bheith acu ar an mbeartas frith-mhaistínteachta. (Is feidir tuilleadh eolais a fháil ar bheartais frith-mhaistínteachta in 'Ar nDualgas chun Cúraim' Leathanach Eolais 2, An Roinn Sláinte agus leanaí 2002);
- Cóid ghléasta agus iompair a leanúint
- Meastóireacht rialta a dheanamh ar chleachtais oibre;
- Oiliúint chuí a sholáthar don fhoireann agus d'oibrithe deonacha;
- Taifead agus tuairisc a dhéanamh ar aon tarlúinti nó timpistí;
- Beartais agus nósanna imeachta a athbhreithniú agus a thabhairt suas chun dáta go rialta;
- Feitheoireacht chuí a chinntiú bunaithe ar choibhneas cuí de réir aoise, cumais agus gníomhaíochtaí; ionannas inscne a chinntiú in imeachtaí cónaitheach;
- Cumarsáid shoiléir a chinntiú idir an t-ealaíontóir agus an eagraíocht; treoirínite agus leathanach spreagtha d'ealaíontóirí;
- Comhaontú scríofa a bheith ann le haon eagraíocht seachtrach lena bhfuil an t-ealaíontóir ag obair;
- Ná cuir ábhair imní i leataobh, m.sh. ná déan aon rud;
- Ná lig d'fhadhb imeacht ó shmacht;
- Seachain a bheith ag glacadh seisiúin leat féin. Mura féidir sin a dhéanamh, glac do sheisiúin i dtimpeallacht oscailte le heolas agus lántoil na bpriomhchúramóirí;
- Bí cúramach faoi rudaí a deirtear agus faoin teanga a úsáidtear. Más dóigh leat gur chur rud éigin a dúirt tú isteach ar dhuine éigin, déan iarracht leathscéal a ghabháil leo go cúramach tuisceanach.

Iompar Míchuí

- Seachain a bheith ag caitheamh in iomad ama i d'aonar le leanaí/daoine óga;
- Ná úsáid nó ná ceadai gh ráitis mhaslacha nó caint nó iompar graosta;

- Ná tarraing an iomardca aire ar aon leanbh/duine óg, na bí rómhór le haon duine acu, ná bí róghéar ar aon duine acu, ná bí ag magadh rómhór faoi aon duine,;
- Ná bain do dhuine ar bith ar bhealach míghéanach agus ná ceadaigh a leithéid;
- Ná buail agus ná tabhair sciúirse fhisiceach do leanaí/daoine óga;
- Ná caith am ar bhealach míchuí le leanaí/daoine óga; i.e. lasmuigh d'imeachtaí struchtúrtha de chuid na heagraíochta

Teagmháil Fhisiceach

- Iarr cead ar an leanbh nó ar an duine óg maidir le lámh a leagadh ar a gcolainn (seachas i gcás práinne nó contúirte);
- Seachain imirt gharbh nó teagmháil míchuí;
- Seiceáil go bhfuil gach duine ar a gcompórd nuair atáthar ag deanamh gníomhaíochtaí le teagmháil fhisiceach i gceist leo;

Sláinte agus Sábháilteacht

- Ná fág leanaí gan duine éigin i bhfeighil nó i gceannas orthu;
- Déan cinnte go láimhseáltar ábhair chontúirteach go cúramach;
- Cuir timpeallacht shábháilte ar fail;
- Bí eolach ar na nósanna imeachta i gcás timpiste agus lean iad.

TEAGMHÁIL FAOI CHEISTEANNA A BHAINNEANN LE COSAINT AGUS LEAS LEANAÍ

Tá **Aoife Granville** ceaptha mar an té ar cheart teagmháil a dhéanamh leí má tá ceist nó ábhar imní agat faoi aon ghné de shábháilteacht nó leas linbh nó duine óg ar an lathair oibre. Is é dulgas an duine

seo comhairle agus tacaíocht a tabhairt don fhoireann faoi bheartais agus faoi nósanna imeachta i leith cosaint leanaí, agus a chinntiú go leantar na nósanna sin. Tá an té atá ainmnithe freagrach freisin as ucht eolas a chur ar fáil d'Fheidhmeannachta na Seirbhíse Sláinte nó do na Gardaí nuair is cuí sin.

Is féidir teagmháil le **Aoife Granville** san Ionad Cultúrtha **026 45733**

Tá **Síle Uí Chróinín** ceaptha mar ionadaí ar **Aoife Granville**. Tá sí freagrachas na nithe thuas luaite nuair nach bhfuil **Aoife Granville** i lathair ar chúis amhain nó chúis eile. Is féidir teagmháil a dhéanamh leí ag an Ionad Cultúrtha ag **026 45733**

RÁITEAS RÚNDACHTA

San Ionad Cultúrtha táimid tiomanta do chearta an duine i leith rúndacht a chinntiú. Mar sin féin, maidir le cosaint agus leas leanaí leanaimid na prionsabail seo a leanas;

- Ní thabharfar eolas amach ach nuair is gá, d'fhonn an leanbh/ duine óg a choimead sábháilte;
- Nuair a chinnimid faisnéis den sort sin a chur ar aghaidh chuig daoine eile d'fhonn an leanbh nó an duine óg a choimead slán, ní hionan é agus sárú rúndachta;
- Ní féidir linn rúndacht iomlán a gheallúint nuair atá leas an linbh nó an duine óig i mbaol;
- Tá sé de cheart ag príomhchúramóirí, ag leanaí agus daoine óga fios a bheith acu má táthar ag roinnt faisnéis phearsanta agus/nó má tá tuairisc á chuir faoi bhráid Fheidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte, sin mura méadófaí an baol atá ann don leanbh/duine óg dá dheasca;
- Ní úsáidfeair íomhánna den leanbh/duine óg ar aon chúis gan chead an tuismitheora/cúramóra (mar sin féin, ní féidir linn a chinntiú nach n-úsáidfeair ceamaraí/físthaifeadáin ag taibhléirithe poiblí);
- Cuirfeair nósanna imeachta i bhfeidhm maidir le húsáid íomhánna de leanaí/daoine óga;
- Cuirfeair nósanna imeachta i bhfeidhm freisin d'fhonn faisnéis a thaifeadadh agus a stóráil ar bhealach a chloíonn lenár mbeartas rúndachta;

RÁITEAS AN BHEARTAIS EARCAÍOCHTA AGUS ROGHNAITHE

Cinnteoimid go roghnófar baill na foirne go cúramach, agus go gcuirtear oilliúint oiriúnach orthu agus go ndéantar feitheoireacht chuí orthu, d'fhonn timpeallacht sábháilte a chur ar fáil do leanaí agus do dhaoine óga a bhíonn rannpháirteach sna healaíona. Chuige sin, leanamid na prionsabail seo leanas;

- Cinnteoífar rólanna agus freagrachtaí ar bhealach soiléir do gach post (cé acu íoctha nó deonach)
- Scaipfeair fógraí faoi phost go forleathan;
- Déanfaimid ár ndícheall daoine a bhfuil na cailíochtaí is oiriúnaí acu a roghnú;
- Beidh ar iarrthóirí foirm iarratais a líonadh;
- Iarrfar ar iarrthóirí foirm dhearbhairthe a shíniú;
- Beidh gá le dhá thuairisc mholta i bhfoirm scríofa. Tuairiscí a scríofa gar d'am an iarratais a bheidh iontu, bainfidh said le hábhar, agus cinnteoífar iad ó bhéal trí theagmháil a dhéanamh leis na húdair;
- Roghnóidh painéal de bheirt ionadaí ar a laghad (nó níos mó) trí mhéan agallaimh an fostaí;
- Ní fhóstar aon duine a meastar go bhféadfadh baol a bheith i gceist leo dá mbeidís ag obair le leanaí /daoine óga;
- Ar na cúiseanna a bhféadfaí duine a chur as an áireamh tá
- Aon chiontairthe a bhaineann le leanaí
- Diúltú ar fhoirm iarratais nó an fhorim dhearbhairthe a shíniú;

- Gan dóthain fianaise a bhaineann le hoiriúnacht an iarrthóra aitheantas a chinntiú;
- Ceilt fhaisnéise a bhaineann le hoiriúnacht an iarrthóra chun a bheith ag obair le leanaí;
- Beidh tréimhse phromhaidh i gceist a bhaineann le hábhar;
- Beidh ar gach ball foirne géilleadh do chuardach glanréitithe ó na Gardaí; má bhíonn a leithéid ar fáil, lorgófar é

RÁITEAS AN BHEARTAIS BAINISTÍOCHTA FOIRNE

Seo a leanas iad na prionsabail a leantar san eagraíocht, d'fhonn an fhoireann (idir íochta agus deonach) agus leanaí/daoine óga a chosaint.

Dualgais a bhaineann le baill foirne nua:

- Páirt a ghlacadh i seisiúin inductaithe oiliúna a bheith riachtanach;
- Bheith ar an eolas faoi chód iompair na heagraíochta, nósanna imeachta i dtaobh cosaint leanaí, agus faoi ainm agus ról an té atá ceaptha chun deileáil le ceisteanna i gcásanna ar leith;
- Treimhse thrialach nó phromhaidh a chur isteach.

Máidir leis an bhfoireann:

- Déanfar feitheoireacht chúí orthu fein agus athbhreithniú oiriúnach ar a gcuid oibre;
- Beidh orthu an Ráiteas I dTaobh an Bheartais um Chosaint Leanaí a beith léite agus sínithe acu;
- Cuirfear oilliúint maidir le cosaint leanaí ar fáil dóibh.

RÁITEAS AN BHEARTAIS FAOI RÓL NA bPRÍOMHCHÚRAMÓIRÍ

Taimid tiomanta do bheith oscailte le gach príomhchúramóir:

Chuige sin leanaimid na prionsabaill seo a leanas:

- Cuirfear príomhchúramóirí ar an eolas faoi ár mbeartas um chosaint leanaí;
- Cuirfear príomhchúramóirí agus scoileanna ar an eolas faoi gach imeacht agus faoi imeachtaí atá á bheartú;
- Eiseofar foirmeacha teagmhála/cead nuair is gá;
- Cloífead le cleachtas slainte agus sábháilteachta;
- Cuirfear beartais atá dírithe ar an leanbh de réir na gcleachtas is fearr;
- Cloífead lenár dTreoirínte earcaíochta;

- Cinnteofar oiread agus is féidir go n-oireann gníomhaíochtaí d'aois na leanaí/daoine óga;
- Brostófar agus eascófar rannpháirtíocht na dtuismitheoirí, na gcúramóirí nó na gcoimirceoirí de réir mar a oireann:
- Má bhímid inmíoch nó buartha faoi leas an linbh/duine óg, cuirfimid i bhfeidhm na cleachtais seo a leanas:
 - Tiocfaimid i gcabhar ar an leanbh nó an duine óg;
 - Coimeádfaimid na príomhchúramóirí ar an eolas ar bhonn leanúnach, mura gcuirfeadh a leithéid an leanbh/duine óg i mbaol níos mó;
 - Sa chás go mbíonn ábhar inmí againn maidir le cosaint agus leas leanaí, tá sé de dhualgas orainn iad a chur ar aghaidh chuig an Oibrí Sóisialta ar Dualgas agus chuig na Gardaí i gcás práinne;
 - I gcás gearáin in aghaidh ball foirne, cinnteoidimid láithreach sábháilteacht an linbh/duine óg agus cuirfimid na príomhchúramóirí ar an eolas de réir mar is cuí;
 - Mar eagraíocht atá dírithe ar leas an linbh, táimid tiomanta do thus áite a thabhairt do riachtanais an linbh. Chuige sin, cuirfimid na prionsabail seo a leanas i bhfeidhim:
 - Déanfaimid teagmháil le Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte áitiúil sa chás go mbíonn ábhar inmí ann faoi chosaint linbh;
 - Molfaimid do príomhchúramóirí oibriú i bpáirt linn ag leanúint na Treoirlínte atá leagtha amach ag an eagaraiocht d'fhonn sábháilteachta a gclainne a chinntiú;
 - Beidh duine faoi leith ceaptha ar féidir teagmháil a dhéanamh leo, chun cásanna a phlé le príomhchúramóirí sa chas go mbeadh ábhar nó inmí an faoi leas linbh nó duine óg;.

MÁ DHÉANTAR LÍOMHAIN IN AGHAIDH BALL FOIRNE,

Ní mór dhá nós imeachta faoi leith a leanúint;

- 1 Maidir leis an leanbh/duine óg pléfidh **Aoife Granville** na ceisteanna a bhaineann leis an leanbh/duine óg.
- 2 Maidir leis an té a bhfuil an líomhain curtha ina leith pléfidh **Síle Ui Chróinín** leis na ceisteanna a bhaineann leis an mball foirne.

Is é an chéad rud atá le cinntiú ná nach bhfuil an leanbh/duine óg i mbaol nuair nach gá sin; Má chuirtear líomhaintí in aghaidh an Oifigeach Ainmnithe, ní mór teagmháil a dhéanamh leis an ionadaí ceaptha;

- Ba chóir na nósanna imeachta maidir le tuairiscí a dhéanamh atá pléite in Alt 3 de na Treoirlínte seo a leanúint. Ba chóir go gcuirí na príomhchúramóirí

agus an leanbh/duine óg ar an eolas faoi ghníomhaíochtaí atá pleanáilte agus atá curtha i gcrích. Bá chóir caitheamh leis an leanbh de réir mar atá oiriúnach dá (h)aois;

- Cuirfear an ball foirne ar an eolas a luaithe agus is féidir; faoi nádúr na líomhna;
- Ba chóir seans a thabhairt don ball foirne freagra a thabhairt ar an líomhain;
- Ba chóir cathaoirleach na heagraíochta a chur ar an eolas chomh luath agus is féidir;
- Ba chóir aon ghníomhaíocht a leanann líomhain mí-úsáide in aghaidh fostaí a chur i bhfeidhim tar éis dul i gcomhairle le Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte agus leis na Gardaí;
- Tar éis an chomhairle sin, ba chóir go ndéarfadh an cathaoirleach/ceannphort leis an gcúisí go leanfaí na nósanna imeachta atá aontaithe.

SA CHÁS GO ndÉANTAR GEARÁN NÓ RÁITEAS;

Freagrófar gearáin nó raitis laistigh de **3** seachtaine;

Tá **Liadh Ní Riada** freagrach as gearáin/ráitis a dhíriú i dtreo an duine oiriúnach;

Coimeádfar taifead ar ghearáin ó bhéal agus tabharfar freagra orthu.

NÓSANNA IMEACHTA I gCÁS TIMPISTE

Tá ar an eagraíocht clár suas chun dáta a choimeád ina bhfuil sonraí teagmhála gach leanbh/duine óg atá rannpháirteach san eagraíocht;

- Ba chóir crostagairt a bheith ann de shonraí teagmhála na ndaoine óga idir an leabhar na n-eachtraí agus an comhad;
- Ní mór d'eagraíochtaí seachtracha a mbíonn baint ag an eagraíocht leo fianaise a sholáthar go bhfuil árachas dliteanais poiblí acu;
- Ba chóir go mbeadh boscaí garchabhrach ar fáil agus go ndéanfaí athstocáil orthu go rialta;
- Ní mór an fhoireann a chur ar an eolas faoi láithreacha na mboscaí garchabhrach;
- Ba chóir go mbeadh feidhmiú an chórais gharchabhrach ag teacht le Treoirinte Sláinte agus Sábháilteachta na heagraíochta. Ní mór an fhoireann a chur ar an eolas faoi láthair leabhar na n-eachtraí agus na dtimpistí;
- Ní mór rabhadh oiriúnach a thabhairt do dhaoine óga faoin mbaol a bhaineann le hábhair chontúirteach;
- Coimeád cuntas ar threallamh contúirteach agus glac céimeanna chun an baol a laghdú oiread agus is féidir;

- Ullmhaigh córas garchabhrach do thurais amach ó shuíomh baile na heagraíochta.